

OEME JAVASLATA

az

ÉPÍTŐ- ÉS ANYAGMOZGATÓGÉP

KEZELŐ KÉPZÉS

korszerűsítésére

dr. Kása László
az OEME elnöke

A jelenlevők kapcsolata az építő- és anyagmozgatógép kezelőkkel

Állítás:	fő
Összes jelentkező (egy fő több területet is jelölhetett)	126
gépkezelő vagyok	13
a gépkezelő a beosztottam	21
emelőgép ügyintéző vagyok	46
MSZ 9721 sorozat szerinti időszakos vizsgákat végzek	72
a gépkezelőknek ismétlődő munkavédelmi oktatást tartok	60
gépkezelőknek elméleti képzést tartok	50
gépkezelőknek gyakorlati képzést tartok	40
a gépkezelők munkavégzésének biztonságát ellenőrzöm	53
egyéb, és pedig: vizsgálónök 1; forgalmazó vezető 1; toronydaru bérbeadó cég tanácsadója 1; felügyeleti szerv munkatárs 3; képző szervezet munkatárs 2;	8

Az OEME elnökségnek összefoglalója az építő- és anyagmozgatógép kezelő képzés korszerűsítésére tett javaslatnak

Érdemi munka előtt :

- a közlekedés ?
- az építőipar?

1. A vitaanyagot minden jelentkező megkapta.
2. Kiosztásra került a vitaanyag összefoglalója.
3. A vitaanyagra írásban nyolc észrevétel érkezett, amiből kellő az OEME honlapján is közzétételre került.
4. A szervezők ígérete szerint a beküldött észrevételek tartalmi összefoglalója:

Helyreigazítás

Kiküldött vitaanyag 2. oldalán téves adat szerepel:

20-30 ezer

Az adat nem helytálló, mert nem álltak rendelkezésre az OSAP, (*Országos Statisztikai Adatfelvételi Program*) évi adatai.

Ez 2019. 02. 14 – én kiadott adatszolgáltatása alapján

Építő- és anyagmozgató gép kezelő szakképzés képzői adatszolgáltatás létszám adatai 2019-ben (OSAP)

32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Targoncavezető szakmairány)	29010
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Emelőgépkezelő (kivéve targonca) szakmairány)	18354
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő szakmairány)	10490
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Útépítő-, és karbantartógép kezelő szakmairány)	834
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Energiaátalakító-berendezés kezelője szakmairány)	664
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Alapozás, közmű- és fenntartási-gép kezelője szakmairány)	577
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (a szakmairány megjelölésével)	431
32-582-02 - Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Építési anyagelőkészítő gép kezelője szakmairány)	273
31-582-06-0100-31-05 - Targoncavezető	139
31-582-06-0100-31-04 - Földmunkagép-kezelő	33
31-582-06-0100-31-01 - Emelőgépkezelő	53
31-582-06-0010-31-05 - Targoncavezető	27
31-582-06-0010-31-01 - Emelőgépkezelő (kivéve targonca)	10

2012-TŐL NINCS

Építő- és anyagmozgatógép kezelő szakképzésben 2019-ben résztvevők száma

Megnevezés	fő	%
Targonca	29176	47,91
Emelőgép (kivéve targonca)	18417	30,24
Szakmairány	431	0,71
Egyéb a szakmairányon belül	12871	21,14
Összesen	60895	100,00

Építő- és anyagmozgatógép kezelő szakképzésben résztvevők aránya az összes szakképzésen belül (2019)

OKJ-s képzés	fő	%
Építő- és anyagmozgatógép kezelő	60 895	38,6
Összes többi	97 056	61,4
Összesen	157 951	100,00

**OKJ-s képzés szám:
546**

N°	Megnevezés	fő
2.	Vagyonőr:	5673
103.	Emelőgép-üggyintéző:	250

Írásbeli formában beküldött észrevételek:

1.) Sülle Miklós ügyvezető; S&S Group Hungaria Kft.

A képző szervezet csak olyan gépcsoportra, géptípusra végezzen/nyújtson képzést, aminek tulajdonosa, vagy hosszú távú bérlője.

2.) Köves Gábor – Bende Zsolt (OEME honlap)

Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Kft

1. A képzési formák szintjeihez kell igazítani az egyes gépek kezeléséhez előírt követelményeket:
 - a) a **szakképzésről szóló törvény alapján** szervezett szakképzés,
 - b) **szervezetten megvalósuló felnőttképzés** (a képző szervezet bejelentett, engedélyköteles)
 - c) a munkáltató **belső képzése** (saját belső szabályozás szerint)
2. A képzés elnevezését meg kell változtatni
 - a) az emelőgépek/targoncák döntő hányada nem az építőiparhoz/közlekedéshez területen üzemel.
 - b) Az „emelőgép kezelő (kivéve targonca)” és „targoncavezető” megfogalmazás hibás, az emelőtargoncák jogszabályilag emelőgépekhez tartoznak.

2.) Köves Gábor – Bende Zsolt (OEME honlap)

Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Kft

3. Javaslat a gépcsoportok elnevezések:
 - a) anyagmozgató gépek (pl.: szállító targonca, folyamatos működésű szállítógépek.)
 - b) emelőgépek (emelőtargonca is),
 - c) személyemelők,
 - d) rakodó és földmunkagépek (gond: jogszabályilag mind a két csoportnak van emelőgépes üzemmódja).

2.) Köves Gábor – Bende Zsolt (OEME honlap)

Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Kft

4. A képzések tartalmának követelményét meg kell változtatni a következők szerint:

a) **Elméleti képzés:** ne mérnöki megközelítésű ismertetés legyen, ne mindenre kiterjedő munkavédelmi tartalmat jelentsen.
A képzés szigorúan ***csak a tevékenységgel összefüggő ismeretek átadására vonatkozzon.***

b) **Gyakorlati képzés:** **az előírt képzési óraszám minden résztvevőre külön – külön legyen érvényes.**

Ki kell zárni a csoportlétszámra vonatkozó képzési óraszámot.

Ne legyen elismert az elvégzett gyakorlatok óraszámára szóló munkáltatói igazolás.

3.) Nagy István emelőgépszakértő (15-0375), oktató, vizsgáztató.

Tételes kiegészítéseket, pontosításokat fűz a
vitaanyag egyes megállapításaihoz.

4.) Lestár Zolán (01-5970) (OEME honlap)

1. A képzést követően az emelőgépkezelők adatait központi nyilvántartásba kell vezetni és a jogosultságot szerzett személyek arcképes, kártya formátumú igazolványt kapjanak.
2. **Az emelőgépkezelők oktatása három szintű legyen:**
 - a) **Az első szinten** a gépkategóriának megfelelő általános elméleti és gyakorlati vizsga alapján **egy gépcsoportra kezelési engedélyt** kap. **Az oktatást képző intézmény végzi.**
 - b) **A második szinten** a már kapott kezelési engedéllyel **a kezelő a munkahelyén további gépkategóriákból gyakorlati oktatáson** vesz részt, és gyakorlati vizsgát tesz. A munkahelyi gyakorlati oktatást, vizsgáztatást az adott gép gyártója, forgalmazója, bérbeadója végzi.
 - c) **A harmadik szintű oktatást** az egyszerűbb feladatokat ellátó gépek esetében **a munkáltató végzi.**

4.) Lestár Zolán (01-5970) (OEME honlap)

3. Javasolt emelőgép kategóriák:

1. kategória

- A. Telepített daruk (kivéve toronydaru)
- B. Toronydaruk
- C. Járművekre telepített emelőgépek (autódaru, önrakodó daru, emelőkosaras daru, konténer emelők, hátfal emelők, stb.)
- D. Emelőtargoncák
- E. Személyemelők, mozgóállványok, emelőasztalok
- F. Színháztechnikai emelőgépek

2. kategória

- A. Járműemelők (gépi- és kézi működésű)
- B. Egyéb emelőberendezések és emelőszerkezetek (körülkerített emelőterű emelőberendezés, parkoló emelő, szintkülönbség kiegyenlítő, villamos emelődob, emelőcsörlő, stb.)

5. Tihanyi Ödön Sport Főnix Kft

- 1) Célszerű, ha az építő és anyagmozgatógép kezelő képzés gyakorlati képzési feladatát - mit ahogy eddig is az volt – a képzésre vonatkozó jogszabály továbbra is **a munkáltató feladataként fogalmazza meg.**

Indok: az 1993. évi XCIII. törvény 55. § (1) bekezdés:

A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

c.) új munkaeszköz üzembe helyezésekor, elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel.”

A munkáltató felelősségét támasztja alá a mostani SZVK „*Gyakorlatot igazoló lap*”-ja is.

- 2) **A gépkezelőképző szervezetek feladata** a munkáltatók segítése az 1. pontban előírtak megvalósításában.

5. Tihanyi Ödön Sport Főnix Kft

3. Elgondolkoztató, hogy a munkavédelmi hatóság 2013. és 2014. évi célvizsgálata szerint az ellenőrzött munkáltatók 94 % -ánál tapasztaltak mulasztást a gépkezelés területén.
Az ellenőrző hatóság véleménye a 2014. évi célvizsgálat után:
„Az áttekinthetetlen szabályozás miatt teljes a bizonytalanság a jelenleg hatályos emelőgép/targonca kezelő/vezető jogosítványok, az adott géphez szükséges végzettségek tekintetében.”
4. El kell készíteni az építő- és anyagmozgató gépek kategóriájába tartozó gépek paraméteres jegyzékét. Szükséges a korábbi „Ékko” gépjegyzék megújítása.
5. Ki kell mondani a 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet rendszer idegenségét. **Nem szükséges, felesleges egy adott gép kezeléséhez kétféle jogosultság.**

5. Tihanyi Ödön Sport Főnix Kft

6. Ki kell alakítani az egységes gépkezelői jogosultságot igazoló rendszert. Laminált kártya segítségével egyértelművé kell tenni, hogy az adott kezelő/vezető milyen munkagép kezelésére jogosult.

6. Kácser Zoltán a

Bányász és Kohász Készségtanács elnöke

- 1) A 40/2009 (VIII. 31.) KHEM rendelet vissza kell vonni.
Indoklás: Semmilyen valós célt nem szolgál, kézzelfogható konkrét jogosultságot nem ad, **párhuzamos szabályozás.**
- 2) A gépkezelő képzésből **a munkáltatót csak az érdekli, MIT TUD csinálni a képzett személy + ennek a dokumentuma (papír).** Ezért a hangsúly: A dokumentum hitelt érdemlően igazolja a „MIT TUD csinálni”-t
- 3) A szükséges gyakorlati kompetenciát kell meghatározni, azaz meg kell határozni mit kell csinálni a gépkezelőnek . **Az, hogy ezt a munkagépkezelő hol szerzi meg az részletkérdés.** A lényeg: objektív feltételek mellett tudja a jelölt a vizsgán az előírt kompetenciát teljesíteni.

6. Kácser Zoltán a

Bányász és Kohász Készségtanács elnöke

4. A „MIT TUD csinálni” igazolása:

A vizsgáztatásához alkalmazni kell a gépkocsivezetők vizsgáztatásánál alkalmazott eljárását!

A független vizsgabiztos előre megadott objektív paraméterekkel meghatározott szempontok szerint ellenőrizzé a gépkezelő tevékenységet.

Amennyiben a vizsgázó gépkezelő előre meghatározott számú - vagy súlyos - hibát vét: **megbukott.**

Példa:

6. Kácser Zoltán a Bányász és Kohász Készségtanács elnöke

Hiányosság, hiba a rutinpályán, illetve az üzemi viszonyok között végzett tevékenységkor	hibapont	súlyossági szorzó	szorzat
Kiépített rutin pályán haladás közben bójának, terelőelemnek ütközik, elmozdulás 1 cm-en belül.	1	2	2
Kiépített rutin pályán haladás közben bójának, terelőelemnek ütközik és az 1 cm-nél jobban elmozdul	2	5	10
Állványra rakodáskor az állvány függőleges oszlopának ütközik, a rakomány elmozdul	3	5	15
Az egymásra helyett rakodólapok eltérése 0,5 cm és 1,0 cm között van	1	2	2
Az egymásra helyett rakodólapok eltérése 1,0 cm és 5,0 cm között van	2	3	6
Az egymásra helyett rakodólapok eltérése nagyobb mint 5,0 cm	10	10	100

stb....

Gyakorlati vizsgaidő géptő függően 1/4 – 1/2 óra

6. Kácser Zoltán a

Bányász és Kohász Készségtanács elnöke

- 5) Jelenleg **nincsenek információk** a felnőttképzési rendszerben a korábbi építő- és anyagmozgató képzés majdani működési feltételéről. **Nagy valószínűséggel ez a képzés engedélyezett és bejelentés köteles lesz.** (Az OEME elnöksége ezt az elképzelést támogatja).
- 6) Meg kell határozni a gyakorlati képzés ellenőrzésének személyi és tárgyi feltétel-rendszerét.
- 7) Az egészségügyi alkalmasság megítélése felemás. El kell dönteni az alkalmasság igazolásához mi szükséges, mert
 - a) A képzés megkezdése előtt: foglalkozás egészségügyi **szakellátó** hely orvos igazolása szükséges
 - b) Az időszakos egészségi alkalmasság megújításakor azonban már a foglalkozás egészségügyi alapellátó orvosa (üzemorvos) igazolása is elegendő.

1. Alapelvek

- a) Építő és anyagmozgató gépeket **gépcsoportok**ba kell sorolni a **kezeléshez szükséges kompetenciák és a biztonsági kockázatok alapján.**
- b) Meg kell határozni az egyes gépcsoportokhoz tartozó **képzési szintek**et
- c) Kezelőképzés gépcsoportok szerint történjen. Pl. külön a járműdaru, a toronydaru, emelőtargonca, híd és bakdaru stb.
- d) Az elméleti és a gyakorlati képzést a képző intézmény hangolja össze, és ő legyen a teljes folyamatért felelős.

7. Magyar László, OEME főtitkár

- e) Elméleti oktatás két lépcsős legyen:
 - általános ismeretek, (biztonságtechnika, műszaki alapismeretek, műszakos vizsgálatok célja, módszere stb.)
 - specifikus ismeretek a konkrét emelőgépcsoportra.
- f) Az elméleti oktatás számonkérése: nagyszámú, 3-ból 1 jó felet-választós kérdésből véletlenül kiválasztott kérdések alapján.
- g) A gyakorlati képzés szorosan kapcsolódjék az elméleti oktatáshoz.
- h) A nem munkahelyi képzést egységes dokumentum igazolja.

7. Magyar László, OEME főtitkár

2) Kiegészítések

- a) **Az elméleti** képzés csak annyi általános műszaki ismeretet tartalmazzon, amennyi feltétlenül szükséges az adott géport működésének megismeréséhez.
- b) Az elméleti képzésben jelentős hangsúllyal szerepeljen:
 - a használattal kapcsolatos kockázatok, veszélyek ismerete, és azok megelőzése,
 - a lehetséges környezeti veszélyek megismerése,
 - a gép környezetében dolgozókkal szükséges kommunikációs tevékenység, stb.
- c) **A gyakorlati képzés** olyan géppel történjen, amire a végzettséget igazoló dokumentum (pl. gépkezelői igazolvány) szól.

8. Ujházi Gyula, Arconic Zrt.

Javaslat a munkahelyi képzésre:

- Az üzemi képzés (gépkiszolgálás) tematika összeállításához emelőgép-ügyintéző, vagy emelőgép szakértő) bevonása indokolt.
- Az üzemi képzésbe (gépkiszolgálás) bevont emelőgépek körét bővíteni kell: a 200kg/2m helyett 500 kg/2,5m , valamint ki kell egészíteni a csak Fel/Le irányú mozgást végző gépekre, (pl.: emelőasztal, gépjármű emelő- hátfal, szintkülömbőség kiegyenlítő, ollós emelő, stb.).

A javasolt kezelő/vezető besorolás még mindig sok, összevonásokat kell alkalmazni.

A vita főbb témái:

1. Az elméleti képzés mélysége
 - a) Műszaki ismeretek
 - b) Csak a műszakonkénti vizsgálattal összefüggő ismeretek
 - c) Gépkezeléssel összefüggő munkavédelmi ismeretek
 - d) A kiszolgált technológiával összefüggő munkavédelmi ismeretek
2. A gyakorlati képzés csak a munkahelyen történjen.
3. Hogyan történjen azok gyakorlati képzése, akiknek nincs munkahelye és abban a reményben vesznek részt a képzésen, hogy ezzel a munkaerő piacon kedvezőbb helyzetbe kerülnek?
4. A kompetencia ellenőrzésének módja
 - a) Elmélet. Csak teszt, nagyszámú felelet választó kérdésből; központi; számítógéppel támogatott (internet)
 - b) Gyakorlat: Elméleti vizsga után.
Adott feladat időre való teljesítése hibalista használatával
5. Újra kell-e gondolni a gépkezelőktől megkövetelt kompetenciát?

A jelenlegi kompetencia követelmények

Kezeli az építési és anyagmozgatási munkák elvégzéséhez használt gépeket és berendezéseket. *A dőlt betűvel jelzett részek törlésre javasoltak.*

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- a) a rendelkezésére álló dokumentumokat (*építési rajzok, technológiai tervek*, a gépkönyvek) áttekintésére;
- b) a munkaterület és a gép üzembiztonsági ellenőrzését végrehajtani;*
(a műszakonkénti vizsgálatot hajt végre! *új*)
- c) a gép próbáját, üzembe helyezését elvégezni;*
- d) üzemszerű feladatokat végrehajtani, közlekedni a géppel munkahelyen *és a közforgalomban*;
- e) építő- és anyagmozgató gépet, berendezést rendeltetésszerűen és biztonságosan kezelni, működtetni;
- f) a gépet üzemen kívül helyezni, leállítani, rögzíteni és lezárni;
- g) az előírt karbantartási munkákat, kisebb javításokat a gépen elvégezni;*
- h) gépekhez kapcsolt informatikai, számítástechnikai eszközöket (ha a gép ezekkel rendelkezik) kezelni, felügyelni;
- i) a géppel kapcsolatos adminisztrációt (pl. gépnapló vezetés) elvégezni;
- j) alkalmazza a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.

SZVK 2016: Emelőgépkezelők gyakorlati feladatai

A dőlt betűvel jelzett részek törlésre javasoltak.

- a) Áttekinti a feladat ellátásához szükséges dokumentumokat.
A műszakonkénti vizsgálatot hajt végre! **(új)**
- b) Szükség esetén** bejegyez az emelőgép naplóba.
- c) Használja az előírt egyéni és csoportos védőeszközöket.
- d) Műszakkezdés előtti biztonsági és üzemi ellenőrzéseket hajt végre.**
- e) Kötöző eszközöket, függesztékeket, teherfelvevő eszközöket kiválaszt, használ, ellenőriz.**
- f) Kötözővel, irányítóval kapcsolatot tart.
- g) Emelőgépet üzemeltet, emelőgéppel munkavégzést hajt végre.
- h) Munkaterületen a szükséges helyváltásokat végzi.**
- i) A gyakorlati feladatot a vizsgázó egy gépen hajtja végre.

A vizsgafeladat időtartama: **10** perc

SZVK 2016: Targoncavezetők gyakorlati feladatai

- a) Áttekinti a feladat ellátásához szükséges dokumentumokat.
A műszakonkénti vizsgálatot hajt végre! (új)
- b) Szükség esetén* bejegyez az emelőgép naplóba.
- c) Használja az előírt egyéni és csoportos védőeszközöket.
- d) Műszakkezdés előtti biztonsági és üzemi ellenőrzéseket hajt végre.*
- e) Teher mozgatására alkalmas *szereleket adaptert* (új) kiválaszt, ellenőríz, használ.
- f) Szükség esetén használja a rögzítő eszközöket.*
- g) Irányítóval kapcsolatot tart.
- h) Targoncát üzemeltet, munkavégzést hajt végre.
- i) Munkaterületen a szükséges helyváltásokat végzi.*
- j) A gyakorlati feladatot a vizsgázó egy gépen hajtja végre.
A vizsgafeladat időtartama: **10** perc

A vita összefoglalója

1. A felvázolt tématerület szerteágazó.
Amit igazol az NGM Munkavédelmi Főosztály 2017. 05. 18.-án az építőgép-kezelő jogosítványok 2015.12.31. utáni érvényességéről közzétett aktualizált tájékoztató 20-21 oldalán található összeállítás. Ez a fórum témáját érintő területre az 1978 óta 19 szabályozást sorol fel, amiből 13 db 2009 utáni időszakra esik, vagy módosult (http://www.ommf.gov.hu/index.php?akt_menu=172&hir_reszlet=563).
2. A vitanap alapján a hatékony építő- és anyagmozgatógép kezelés érdekében a következőket célszerű elvégezni:
 - a) A képzési formák szintjeihez kell igazítani az egyes gépek kezeléséhez előírt követelményeket:
 - b) Az elméleti ismeretek az általánoson túl gép specifikusak legyenek.
 - c) Az elméleti ismereteket nagyszámú 3-ból 1 jó elvű feleletválasztós kérdés rendszerben kell feldolgozni és internetes hozzáféréssel ezekből véletlenszerűen kiválasztott kérdésszám alapján számon kérni. A megfelelési kritériumban a helyes válaszok aránya 70%-os legyen.

A vita összefoglalója

3. Meg kell határozni az egyes gépcsoportok kezeléséhez szükséges kompetencia követelményeket. A kompetencia követelmények meghatározásakor figyelembe kell venni az eddigi tapasztalatot, valamint az Ipar 4.0 – ből adódó feladatokat.
4. Tudomásul kell venni, hogy a munkáltató csak a képzés eredményében és annak dokumentáltságában érdekelt. E követelmény megvalósítását csak a gyakorlati vizsga végrehajtásának minősége biztosítja. Objektív, műszaki paraméter alapú gyakorlati vizsgakövetelményt kell a gépkezelés területen létrehozni, és azt betartatni.
5. A 40/2009 (VIII. 31.) KHEM rendelet vissza kell vonni. Indoklás: Semmilyen valós célt nem szolgál, kézzelfogható konkrét jogosultságot nem ad, párhuzamos szabályozás.

A vita összefoglalója

6. Meg kell változtatni az építő- és anyagmozgató gép kezelője képzés elnevezését, mert a kezelt gépek döntő hányada nem az építési területhez tartozik. Javasolt új elnevezés: Emelő- és szállítógép kezelő.
7. Az építő- és anyagmozgató gép kezelője képzés felügyeletét 2019 előtt a közlekedési miniszter látta el. (A jelenlegi rendszerben ezt a feladatot az Innovációs és Technológiai Minisztérium látja el). A képzés szempontjából előnyös lenne, ha e terület a későbbiekben az ITM-en belül nem a közlekedési terület felügyelné, mert az üzemelő gépek közül e területen van a legkevesebb.
8. Tekintettel az emelő- és szállítógép kezelő szakmaterület szerteágazó voltára, a képzési keretrendszer kormányrendeletként célszerű megjelentetni.
9. Az Országos Emelőgépes Egyesület nem érdekelt az emelő- és szállítógép kezelő képzés területén, azonban érintett az itt üzemelő gépek biztonságos üzemeltetésében. Azért, hogy a különböző képző szervezetek egységes szempontrendszer alapján tudják összeállítani a majdani képzési programjukat, megbízás alapján kész modulelemekből álló minta programot, és annak megvalósítására minta tematikát összeállítani.